

Na bijna 25 jaar onderhandelen over een groot vrijhandelsverdrag lijken de EU en vier Mercosurlanden (Brazilië, Argentinië, Uruguay en Paraguay) klaar om dit verdrag goed te keuren. Dit verdrag zou goed zijn voor op export gerichte bedrijven zoals de Europese auto-industrie en de Zuid-Amerikaanse vlees, suiker- en soja-sectoren, maar is slecht voor mens, dier en milieu. Het is in alle opzichten een “business as usual” verdrag uit de vorige eeuw en het past niet in een wereld waar de klimaat- en natuurcrisis in rap tempo de aarde onbewoonbaar maken. Daarom is een brede beweging van maatschappelijke organisaties er alles aan gelegen om dit verdrag tegen te houden. De Nederlandse Tweede Kamer nam op 3 december 2024 nog een breed gedragen motie tegen het handelsverdrag aan, nu moet het ook definitief verworpen worden.

Een uitgave van World Animal Protection,
Aarde-Boer-Consument, Handel Anders!, FNV, Both ends

Tekst Niels Jongerius En Juan Lovera(TNI)

Illustraties Michelle Tylicki (www.michelletylicki.info)

Vormgeving Karen Paalman (www.karenpaalman.nl)

Bedreigingen en kritiek

Dit verdrag vergroot de macht van grote bedrijven en de agro-industrie ten koste van mens, dier en milieu. Een coalitie van meer dan 450 organisaties, waaronder vakbonden, boerenorganisaties, inheemse groepen, milieuorganisaties, consumentenorganisaties en andere maatschappelijke groepen, stelt dat het verdrag leidt tot:

Parlementen buitenspel: Bij de totstandkoming van deze handelsdeal hebben burgers, boerenorganisaties, vakbonden en andere maatschappelijke organisaties nauwelijks inspraak gehad. Ook probeert de Europese Commissie grote delen van het verdrag niet naar nationale parlementen te laten gaan voor goedkeuring.

Ontbossing en biodiversiteitsverlies: Het verdrag bevordert de export van grondstoffen en landbouwproducten, zoals rund- en kippenvlees, soja voor veevoer en suiker wat resulteert in grootschalige ontbossing, vooral in het Amazonegebied.

Onderdrukking van Inheemse volkeren: In landen als Argentinië, Brazilië en Paraguay vindt verdrijving van Inheemse gemeenschappen plaats onder druk van grote exportgerichte (landbouw)bedrijven.

Oneerlijke concurrentie: Europese boeren worden blootgesteld aan oneerlijke concurrentie door import van producten geproduceerd onder lagere milieu-, dierenwelzijns, arbeids- en voedselveiligheidsstandaarden. Daarbij krijgen melkveehouders in Mercosur-landen concurrentie van gesubsidieerde EU melkproducten.

Gebruik van verboden bestrijdingsmiddelen: Via dit verdrag wordt het makkelijk om pesticiden naar Mercosurlanden te exporteren die in de EU vanwege gezondheidsrisico's niet gebruikt mogen worden, maar hier wel worden geproduceerd.

De-industrialisatie van Zuid-Amerika: Voor onder meer de auto-, kleding- en metaalindustrie en overheidsaanbestedingen wordt de Mercosur-markt nu nog beschermd. Dit zorgt voor hoogwaardige banen. Onder druk van de Europese bedrijven worden deze beschermingen afgebouwd. De Mercosur-landen worden zo gereduceerd tot leveranciers van goedkope grondstoffen.

Meer soja, suiker en vlees betekent meer ontbossing, conflict en oneerlijke concurrentie

Het verdrag tast de voedselsoevereiniteit, de mogelijkheid om in een regio voedselvoorzienend te zijn, aan. En het bemoeilijkt de transitie naar een rechtvaardige, milieuvriendelijke voedselvoorziening. In de Mercosur-landen zal de extra productie van soja, vlees en suiker voor de export toenemen, daarmee zal de al machtige positie van de agro-industrie versterkt worden. Dit zal de druk op schaars land in Mercosur-landen doen toenemen, wat zal leiden tot verdere natuurvernietiging van de al ernstig bedreigde Amazone, Cerrado, en Gran Chaco natuurgebieden, waar de agro-industrie bos wil kappen voor veeteelt of exportgewassen. Hierdoor zullen conflicten om land tussen grootgrondbezitters en de agro-industrie en de door hen betaalde bewapende groepen aan de ene kant, en inheemse groepen en kleine boeren aan de andere kant ontstaan en worden de rechten van de lokale, vaak inheemse bevolking ernstig geschonden.

Daarnaast bemoeilijkt het de overgang naar duurzame landbouwpraktijken in de EU omdat door meer goedkope vlees, suiker en soja-importen met lage standaarden, boeren te maken krijgen met oneerlijke concurrentie. In plaats van extra import van landbouwproducten, pleiten we juist voor importheffingen op (vlees en) soja, om zo de teelt van eiwitrijke gewassen door Europese boeren mogelijk te maken en te werken aan echte kringlooplandbouw.

De Europese industrie wint ten koste van mensen

Het verdrag versterkt de rol van Mercosur-landen als exporteurs van grondstoffen en importeurs van geïndustrialiseerde producten. Bovendien staat ook de veiligheid van werkers en consumenten onder druk. Zo maakt het verdrag het bijvoorbeeld makkelijker om bestrijdingsmiddelen te exporteren waarvan het gebruik in Europa verboden is vanwege gezondheidsrisico's.

Het leidt daarnaast in Mercosur-landen tot verlies van hoogwaardige banen in industrie en dienstensector die nu nog deels worden beschermd tegen concurrentie, omdat deze bescherming onder druk van bijvoorbeeld de Europese auto-industrie wordt afgebouwd. Daardoor kunnen straks bijvoorbeeld benzineauto's, die na 2030 in Europa niet meer verkocht mogen worden, makkelijker naar Mercosur-landen geëxporteerd worden, ten koste van de lokale industrie.

De gezondheid van mensen en de werkgelegenheid in Mercosur-landen worden daarmee opgeofferd voor het winstbelang van Europese bedrijven. En daar waar het verdrag wel aandacht geeft aan mensen- en arbeidsrechten en milieustandaarden gaat het over vrijblijvende en niet afdwingbare afspraken. Zonder sancties voor overtredingen. Terwijl de toegang tot markten voor bedrijven wel afdwingbaar wordt geregeld.

Stop het EU-Mercosur verdrag NU!

Na 25 jaar onderhandelen is het EU-Mercosur verdrag een voortzetting van oude vrijhandelspolitiek. Het verdrag zal ingrijpende, negatieve gevolgen met zich meebrengen voor zowel de EU als de Mercosur-landen op het gebied van democratie, milieu en dierenwelzijn, voedselsoevereiniteit en economische ontwikkeling. In verschillende Europese landen is onder druk van maatschappelijke organisaties verzet in nationale parlementen ontstaan. Daarom wil de Europese Commissie de besluitvorming over dit verdrag weghouden bij deze parlementen.

Een brede coalitie van maatschappelijke organisaties op de twee continenten roept daarom op tot verwerping van het verdrag. Handel Anders!, de Nederlandse coalitie die strijdt voor rechtvaardige en duurzame handelspolitiek, ondersteunt die oproep en wil daarom dat de Nederlandse regering net als de Tweede Kamer dit verdrag verwerpt. De verwerping van het verdrag biedt kansen op een fundamentele herziening van het handelsbeleid.

Meer weten

Over onze kritiek op het verdrag gaven wij deze publicatie uit.

► <https://tinyurl.com/MercosurNL>

En over onze alternatieven deze:

► <https://tinyurl.com/HandelAnders>

Help mee

Steuun onze oproep aan de Nederlandse Regering om, net als de Tweede kamer, dit verdrag te verwerpen ►

